

Міненко Г. М. Інноваційні підходи в управлінні навчально-освітньою діяльністю вищих навчальних закладів / Г. М. Міненко // Сучасний український університет: теорія і практика впровадження інноваційних технологій: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-методичної конференції, частина I, 22–24 квітня 2008 року. – Суми: Вид-во СумДУ, 2008. – С. 130–132.

У статті розглядаються інноваційні підходи в управлінні навчально-освітньою діяльністю вищих навчальних закладів.

Ключові слова: інноваційні підходи, навчально-освітня діяльність, навчальні заклади.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНО-ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Глибока модернізація всіх ланок сучасної освіти України потребує відповідного реформування управління навчальним закладом, використання моніторингового режиму, створення інформаційно-аналітичної підтримки управлінської діяльності, розробки системи менеджменту якості освіти (СМЯ). У сучасних соціально-педагогічних дослідженнях вітчизняні вчені (В. Бегей, В. Бондар, Л. Ларашенко) розглядають управління навчальним закладом як системну категорію, що відображає рівень результативних педагогічних процесів. Деякі положення теорії та методики моделювання систем управління та управлінської діяльності розробили Н. Бібік, Л. Калініна, О. Сухомлинська. Проблему як будувати процес управління системою освіти розглядає Б. Коротяєв. Активізувалися дослідження педагогічного моніторингу як ефективного методу оцінювання результативності педагогічних процесів (О. Локшина, О. Ляшенко).

Головна мета діяльності навчального закладу – підготовка висококваліфікованих педагогічних кадрів, а головним інструментом

досягнення поставленої мети є вдосконалення існуючої системи управління якістю освіти на всіх рівнях, що забезпечить:

- підтвердження спроможності навчального закладу гарантувати стабільність якісного надання освітніх послуг;
- вихід на якісно новий рівень викладання, підвищення якості навчального процесу шляхом систематизації, збору, аналізу і зберігання навчальної інформації (навчальні плани, успішність студентів і т.д.);
- оптимізацію діяльності всіх ланок навчального закладу: раціональне використання всіх ресурсів, підвищення ефективності економічної діяльності, забезпечення прозорості процесів, підвищення рейтингу і конкурентної здатності навчального закладу та випускників на ринку праці.

Існують різні підходи до проблеми якості, але у Лисичанському педагогічному коледжі виділяють п'ять рівнів: державний, галузевий, система довузівської освіти, навчальний заклад, студент.

Головними процесами, які забезпечують діяльність всіх структур і рівнів контролю є: планування роботи, організація навчально-виховного процесу, робота з кадрами по підвищенню кваліфікації, зміцнення матеріально-технічної бази, запровадження педагогічних інновацій, розробка навчальних планів і програм, довузівська і профорієнтаційна робота, контроль і оцінка якості роботи.

Запорукою дієвості роботи всіх структур коледжу, як єдиного механізму і забезпечення якості, є наступне:

- постійне вивчення і прогнозування вимог замовника кадрів до якості освіти;
- постійне вдосконалення освітнього процесу, процесу управлінської діяльності;
- покращення якості освіти шляхом інтеграції навчального процесу з наукою і практикою, використання новітніх технологій навчання, вдосконалення виховної роботи;
- орієнтація на кращі досягнення (лідерів) в галузі вищої освіти;

- неухильне виконання вимог системи менеджменту якості освіти усіма працівниками, розвиток і підвищення кваліфікації всіх працюючих, їх компетентність в галузі освіти;

- детальна обробка процедур і механізмів управління та контролю за дотриманням державних стандартів.

Важлива умова функціонування "управлінського механізму" – використання інформаційних технологій, що є не лише вимогою часу, а й необхідністю, яка зумовлена низкою чинників.

Навчальний процес є головною складовою освітньої діяльності вищого навчального закладу як багаторівневої педагогічної системи, тому і контроль за якістю навчання теж має бути багаторівневим.

Головним центром, вищим рівнем внутрішнього контролю у коледжі є адміністрація .

Активну участь у реалізації системи контролю за якістю навчання здійснюють циклові (предметні) комісії.

Рівень і зміст викладання навчальних дисциплін є головним елементом надання освітніх послуг, тому в коледжі діє система заходів, яка дозволяє з одного боку оцінити кваліфікаційний рівень викладача, з іншого вдосконалити його (відкриті заняття, майстер-класи, презентації, атестація педагогічних працівників, участь у освітніх конкурсах різного рівня). За результатами роботи викладача відповідно до основних напрямків діяльності, щорічно визначається його рейтинг.

У коледжі розроблена і запроваджена комплексна система рейтингу досягнень студента, до складу якої входять: результати якості знань, участь у студентській науково-дослідній роботі, участь у громадському житті групи та навчального закладу, спортивні досягнення. Рейтинг студента враховується при матеріальному і моральному стимулюванні, а також є підставою для переведення студента на навчання на більш високий освітньо-кваліфікаційний рівень та умови навчання.

З метою подальшого підвищення результативності і якості роботи, відповідальності працівників та виконання ними посадових обов'язків існує система контролю за виконанням наказів, розпорядження і доручень.

Таким чином, система менеджменту якості, яка запроваджується у вищих навчальних закладах, спрямована на забезпечення ефективності їх діяльності, необхідний рівень підготовки фахівців.

Відокремлення проблем якості підготовки у вищій школі, як об'єкту досліджень в педагогічному менеджменті, сприяє запровадженню системи якості в навчальному закладі, а також організації і управління навчальним процесом в умовах постійних змін.

Література:

1. Андрущенко В. П. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть // Вища освіта України, – 2001. – № 2 – С. 5–13.
2. Величко Г. Г. Комп'ютерні технології навчання // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – У 2-х част. – Ч.2. / За ред. І. П. Зязюна (голова) та ін. – Київ – Вінниця: ДовВінниця, 2002. – 531с. С.17–21
3. ГОСТР стандарт ИСО 9000 – 2001. Система менеджмента качества. Основные положения и словарь. – Изд-во стандартов, 2001.
4. Качалов В. А. Проблемы управления качеством в вузах // Стандарты и качество, 2000 – № 5 – с. 82–85; №:6 – с.43–99; № 7 – с.68–73, № 9 – с.84–88, № 11 – с.82–91.
5. Международный стандарт ИСО 8402. Управление качеством и обеспечение качества – Словарь / Пер. с англ. – 2-е издание, 1994 – 04 – 01.. – 50 с.
6. Селезнева Н. А. Качество высшего образования как объект системного исследования. Лекция – доклад. М, 2003.